

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

**TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı
Tuncay Özilhan'ın
“Avrupa Birliği’ne Doğru E-Devlet
Uygulamaları” Forumu Açılış
Konuşması**

**6 Eylül 2002/
Kaya Ramada Plaza
Uluslararası Kongre Merkezi**

Değerli konuklar, sayın basın mensupları,

Bilişim Zirvesi kapsamında TÜSİAD tarafından düzenlenen e-Devlet forumuna hoşgeldiniz. Bilişim sektörü, son yıllarda en hızlı gelişen, geleceği şekillendirmede etkin rol oynayacağına inanılan ve yaratıcı düşünceye en fazla ihtiyaç duyan sektörlerin başında gelmektedir. Bilişim bugün, sadece kişi ve kurumların gelişiminde değil, toplumların ve ülkelerin kalkınmasında da önemli roller üstlenmektedir. Gelişmiş ülkeler arasında yerini almak isteyen ve şu günlerde baştan aşağı bir yeniden yapılanma sürecini tartışan Türkiye’de bilişim sektörüne özel görevler düştüğü bilinmektedir. Bu nedenlerden dolayı Bilişim Fuarı ve Bilişim Zirvesi’nin büyük önem taşıdığını düşünüyorum.

Bilişim sektörü ve bilgi teknolojileri günümüz dünyasında değişimin simgesi olarak karşımıza çıkıyor. Değişim, aslında, gelişmenin temel taşlarından biri. Çok hızlı bir tempoyla değişen dünyaya ayak uydurabilmek için değişim kültürünü bir bütün olarak benimsemek gerekiyor. Özellikle küreselleşme olgusunun tartışılmaya başlandığı son yıllarda, bu değişim temposunu yakalamak, gelişme yarışında geri kalmamak açısından önem taşıyor.

Küreselleşmenin yanı sıra, bilgi toplumu da dünyanın gündeminde ön sıraları işgal ediyor. Bu iki faktör birbirini güçlü bir şekilde destekliyor. Bilgiye dayalı ekonomilerin katma değeri artırdıkları, daha verimli ve sağlam bir yapıya olanak sağladıkları üzerinde duruluyor. 21. yüzyılın, değişimi yönetenlerin yüzyılı olacağı öngörülüyor.

Bütün bu gelişmeler ışığında, değişime ayak uydurmak bir zorunluluk olarak karşımıza çıkıyor. Değişime ayak uydurmanın ön koşulu ise, küreselleşme ve teknolojinin sağladığı olanakları iyi kullanmak olarak belirginleşiyor. Bu olanakları iyi kullananlarla kullanamayanlar arasındaki fark hergün biraz daha açılıyor.

Bu yüzden, gelişmeyi sağlayan yeni dinamiklerin farkında olmak, nerede olduğumuzu ve nereye varmak istediğimizi iyi saptamak durumundayız. Değişim fırsatını iyi kullanabilir, stratejileri doğru belirleyebilirsek, dünyanın gelişmiş ülkeleri arasında yer almamız kolaylaşacaktır.

Türkiye, küreselleşme yolundaki yaklaşımını Avrupa Birliği üyesi olma kararıyla ortaya koymuştur. Dolayısıyla, bu süreçte, AB’nin bilgi toplumu ve bilgi temelli ekonomi konusuna nasıl yaklaştığı, kendine nasıl hedefler belirlediği bize temel oluşturmalı ve bu temelden yola çıkarak, uygulama süreci bir an önce başlamalıdır.

Bir an önce dedim, çünkü, kamu hizmetlerinde, devlet-vatandaş ilişkisinde bilgi teknolojilerini yaygın biçimde kullanmak, egemen zihniyeti kökünden değiştirip kamu yönetimini tepeden tırnağa yeniden örgütlemek, Türkiye için sanıldığından çok daha acil bir mesele.

Bu aciliyeti, bir yanıyla, dünyadaki hızlı değişim ve bizim gelişmiş ülkeler arasına katılma yarışından kopma sınırında bulunmamız yaratıyor. Diğer yanıyla ise, gücümüz tükenmeden, içinde bulunduğumuz kriz ortamından çıkma, bu mücadele içinde gündelik sorunlarımıza kalıcı, yapısal çözümler üretme zorunluluğu, bizi bu aciliyeti gündeme getirmeye itiyor.

Bir kaç örnek vererek mevcut durumu anlamaya çalışalım. 2001 yılında 27 ülke arasında yapılan bir araştırmaya göre, Norveç vatandaşlarının %53'ü e-Devlet uygulamalarından faydalanıyor. Türkiye ise %3 ile en son sırada. Bu 27 ülkede e-Devlet kullanımının ise ortalama %26 dolayında olduğu belirtiliyor. Bu ülkelerde internet kullanım oranı %31, Türkiye'de ise %16. Avrupa Birliği'nde ise kamu hizmetlerinin internet yoluyla temin edilebilme oranı 2002 yılında %50'lere yaklaşmış durumda.

Türkiye'de bilgi teknolojileriyle ilgili konular uzun süre, "geleceğe hazırlanmak" anlayışı çerçevesinde tartışıldı. Oysa, hayat bize her gün gösteriyor ki, e-Devlet, e-egitim, e-sağlık ve benzeri bir çok alana ilişkin çalışmalar, aslında bugünün sorunlarına çözüm üretme kapasitesine sahip. Daha doğrusu, tüm bu alanlardaki çalışmalar, ancak ve ancak, bugünün sorunlarının aşılmasına katkıda bulunabildiği ölçüde geleceği kurmamıza yardımcı olabilecekler.

Bugünün sorunları derken, seçim atmosferinde olmamızın da etkisiyle, akla ilk önce, son günlerde gündeme gelen, 1999 nüfus sayımı geliyor. Çağdaş dünyada eşi benzeri olmayan bir şekilde bütün bir günü ev hapsinde geçirdiğimizi hatırlayacaksınız. Devletimizin 65 milyon vatandaşa verdiği tek günlük hapis cezasının sonucunda ne oldu dersiniz? Aradan 2 yıl geçtikten sonra sayım sonuçları açıklandı ama ilginçtir, bir önceki sayımın değerlendirmeleri 4 yılda tamamlandığı için devletimiz bunu bir sorun değil aksine bir başarı olarak algıladı. Üstelik 30 trilyon lira harcanarak yapılan sayımın sonuçları sağlıklı değil, çünkü yaklaşık 3.5 milyon hayali nüfus sayıldığı ortaya çıktı. Sonuç olarak, elde var sıfır, hala bu ülkede kaç kişiyiz tam olarak bilemiyoruz. Nüfus sayımını hala kalem kağıtla yapmaya çalışmak, teknoloji den bihaber olmak mıdır, değişimi umursamamak mıdır bilemiyorum.

Bir diğer örnek, yine seçimler bağlamında, oy verme işleminde yaşanan tuhaflıklar. Seçmen listelerinde yıllardan beri yaşanan karışıklıklar, oy verme günü bitmeyen kuyruklar, elimize tutuşturulan metrelerce uzunlukta oy pusulası ile oyumuzu kullanmaya çabalamak. Hepimizin yaşadığı bu zorlukları artık geçmişin tatlı anıları arasına gömmenin zamanının geldiğini düşünüyorum. E-Devlet, bu tarz sorunları kökünden çözmekte büyük kolaylık sağlayacak, zaman ve kaynak israfını en aza indirecek ve hepsinden önemlisi hepimize devletten hizmet aldığımızı hissettirecektir.

Sağlık, eğitim, sosyal güvenlik, maliye ve hatta asayiş gibi hayati konuların ayrıntısına burada girmiyorum. Bunlar da önemli, öncelikli ve acil konular. Bütün bu alanlarda çok ciddi sıkıntılar içindeyiz. Kamu yönetiminin, bir zihniyet devrimi içinde tepeden tırnağa yenilenmesine girişilirse, bu alanların da önünün açılacağına inanıyoruz.

Çözüm, bilişim teknolojilerinin yarattığı yeni dünyanın bakış açısını kullanan, şeffaf, katılımcı bir yönetim anlayışında yatıyor. Bilişim ve iletişim teknolojilerinden yararlanarak, tüm vatandaşların denetimine açık, şeffaf bir yapı kurulmadığı sürece, teknolojik imkanlar kullanarak sistem etkinleştirilmediği sürece yalnızca yasa değişikliği ile mevcut yapıda köklü bir değişim yaratmak mümkün olmayacaktır.

İşte e-Devlet, bu yaklaşımı karşılayan bir kavram olarak karşımıza çıkıyor. e-Devlet anlayışı, devletin hizmet kalitesini yükseltmek, standardizasyon ve tasarruf sağlamak, kamu kuruluşlarının vatandaşa 7 gün 24 saat hizmet vermelerini, kolay ve hızlı erişilebilir olmalarını sağlamak,

bürokrasiyi ve kağıtla yapılan işlemleri kontrol altına almak, ve en önemlisi şeffaflığı ve katılımı sağlamak gibi hayati unsurları içine barındırıyor.

Bu açılardan bakıldığında, e-Devlet, kapsamlı bir kamu reformunun ana unsurlarından, yapıtaşlarından biri olarak karşımıza çıkıyor. E-Devlet, toplumsal verimliliği artırarak, hizmeti ön plana çıkararak, devletin yeni bir yüz ve yeni bir anlayışla şekillenmesine ön ayak olacak, devletin vatandaşıyla olan sorunlu ve aksak ilişkisini yeniden tanımlayacaktır.

Toparlayacak olursak, Türkiye'nin, mevcut kriz ortamından çıkışı perçinlemek ve bu ortamlara geri dönüşün yollarını kapatmak için kapsamlı bir kamu reformuna ihtiyacı bulunmaktadır. Böyle bir reform, devleti hantallıktan kurtaracak, vatandaşına yakınlaştıracak, ulaşılmaz ve denetlenemez yapılara son verecektir. Bunu sağlamanın en etkin ve ekonomik yolu e-Devlete geçiştir.

Bu yüzden, önümüzdeki seçimlerden sonra, iktidara kim gelirse gelsin, bugünkü sorunların oluşmasında kilit rol oynayan devleti daha verimli ve vatandaşa hizmeti ön planda tutan bir yapıya kavuşturması zorunludur. Ana felsefesini vatandaşına hizmet etmek olarak belirlemiş, şeffaf, verimli ve etkin bir devlet, ancak ve ancak e-Devlet düşüncesini hayata geçirerek mümkün olacaktır. Bu yaklaşım, her partinin önüne koyması gereken ulusal bir hedefi tarif etmektedir.

Değerli konuklar,

Bugün burada, kamu sektöründeki e-Devlet uygulamalarını tartışacağız. Projelerin nasıl hayata geçirildiğini dinleyeceğiz. Duyduklarımızın, bizi gelecek konusunda umutlandıracağına, geleceğe dair hayallerimizin gerçekleşeceği inancımızı güçlendireceğine inanıyorum.

Teşekkür ederim.